

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Wiedza o kulturze**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-WoK-11hws2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu: fakultatywny
4. Kierunek studiów: Humanistyka w szkole – polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie
5. Poziom studiów: I
6. Profil studiów: ogólnoakademicki
7. Rok studiów: I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: **30 h CW**
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr hab. Piotr Dobrowolski, pdobro@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
  - przekazanie wiedzy z zakresu kultury rodzimej, europejskiej, kultur mniejszości oraz wiadomości o kulturze jako kategorii w różnych rozumieniach tego terminu
  - utrwalenie podstawowej terminologii z zakresu wiedzy o kulturze oraz wypracowanie zdolności do zastosowania jej w praktyce zawodowej
  - kształtowanie umiejętności nazywania i uzasadniania własnej i cudzej identyfikacji kulturowej
  - doskonalenie umiejętności analizy, interpretacji, wartościowania różnorodnych przejawów kultury oraz zjawisk kulturowych
  - kształtowanie postaw otwartych na odmienność kulturową
  - upowszechnienie narzędzi i umiejętności służących przekazywaniu zdobytej wiedzy, wykorzystania jej w praktyce dydaktycznej
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	Sprawnie i twórczo korzysta z narzędzi interdyscyplinarnych w pozyskiwaniu wiedzy i w komunikacji	HS_W11, HS_U09, HS_K01, HS_K05,
EU_02	Rozpoznaje i nazywa bogactwo odniesień kulturowych	HS_W07, HS_W09, HS_U09, HS_K01, HS_K02, HS_K03, HS_K04
EU_03	Wykazuje się wrażliwością – etyczną i estetyczną – na różnorodność kulturową	HS_W07, HS_W09, HS_K02, HS_K03, HS_K05, HS_K09
EU_04	Jako świadoma jednostka – krytycznie i samokrytycznie – uczestniczy w kulturze	HS_W07, HS_W09, HS_U09, HS_K01, HS_K02, HS_K03, HS_K04, HS_K05
EU_05	Prezentuje własną identyfikację kulturową i empatycznie rozumie inne tożsamości kulturowe	HS_W07, HS_U09, HS_K03, HS_K05
EU_06	Rozpoznaje specyfikę różnorodnych narzędzi i mediów związanych z udziałem w kulturze	HS_W07, HS_W09, HS_W11, HS_K01, HS_K04

WK_07	Umie rozwiązywać problemy wynikające z różnic kulturowych	HS_W07, HS_W09, HS_K02, HS_K03, HS_K05
WK_08	Analizuje, interpretuje oraz wartościuje zjawiska kulturowe, zarówno kultury rodzimej, jak i innych kultur	HS_W07, HS_W09, HS_U08, HS_U09, HS_K01, HS_K02, HS_K05
WK_09	Wykorzystuje rozmaite źródła wiedzy o kulturze (z uwzględnieniem narzędzi intermedialnych) oraz zastosowuje tę wiedzę ogólną w obserwacji praktyki życiowej	HS_W07, HS_W09, HS_W11, HS_U08, HS_U09, HS_K01, HS_K02, HS_K03, HS_K04
WK_10	Wykazuje się inwencją w zakresie samodzielnego myślenia i prezentacji jego wyników	HS_W12, HS_U01, HS_U05, HS_U08, HS_U09, HS_K01, HS_K04, HS_K10

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Pojęcie kultury. Wzory, źródła i obiegi kultury. Antropologia kulturowa jako metodologia badań.	EU_02; EU_05; EU_08
Człowiek w świecie. Różnorodność kulturowa a podobieństwo kultur. Identyfikacja kulturowa.	EU_02; EU_03; EU_06; EU_07; EU_08
Wizja cywilizacji śródziemnomorskiej jako konstytuanty kultury polskiej i europejskiej.	EU_02; EU_03; EU_04; EU_05; EU_07
Czas – cykliczne i linearne rozumienie czasu. Przestrzeń święta i świecka.	EU_02; EU_08; EU_09; EU_10
Źródła kultury – rytuał, zabawa, praca.	EU_01; EU_02; EU_03; EU_08
Cechy charakterystyczne rodzimej kultury narodowej na tle kultur Europy i świata.	EU_02; EU_03; EU_04; EU_05; EU_07; EU_08
Stereotypy: np. płciowe, narodowe, regionalne, rasowe. Kategoria inności.	EU_01; EU_02; EU_03; EU_05; EU_07; EU_09; EU_10
Dzieło a arcydzieło literackie: źródło kultury, jej efekt i komunikat kulturowy. Arcydzieło jako soczewka kultury: archetyp, apokryf, topos, mit.	EU_01; EU_02; EU_06; EU_08; EU_10
Współczesne dyskursy kulturoznawcze (np. ludobójstwo, postkolonializm, feminizm, kultura masowa i popularna).	EU_01; EU_02; EU_03; EU_05; EU_07; EU_08; EU_09

5. Zalecana literatura:

Antropologia ciała, oprac. A. Chałupnik, wstęp i red. M. Szpakowska, Warszawa 2008
Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, pod red. A. Mencwela, Warszawa 2001
Antropologia słowa. Zagadnienia i wybór tekstów, pod red. G. Godlewskiego, Warszawa 2003
Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów, pod red. L. Kolankiewicz, Warszawa 2005
Mencwel A., *Wyobrażenia antropologiczne. Próby i studia*, Warszawa 2006

Ponadto, m.in.:

Abramowska J., *Powtórzenia i wybory. Studia z tematologii i poetyki historycznej*, Poznań 1995

Auerbach E., *Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu*, Warszawa 2004

Bauman Z., *Ponowoczesność jako źródło cierpień*, Warszawa 2000

Burzyńska A., Markowski M.P., *Teorie literatury XX wieku*, Kraków 2009

Ficowski J., *Cyganie w Polsce: dzieje i obyczaje*, Warszawa 1989

Hertz A., *Żydzi w kulturze polskiej*, Kraków 1987

Janion M., *Niesamowita słowiańszczyzna*, Kraków 2006

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	X
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	X
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	1-7	8,10	9			
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne	X	X	X			
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej		X				
Raport						
Prezentacja multimedialna			X			
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						

Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	5
	Czytanie wskazanej literatury	10
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	5
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	5
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	5
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

5,0 – Bardzo dobre rozumienie konsekwencji wynikających z wieloznaczności pojęcia kultury. Umiejętność trafnego i twórczego wykorzystania definicji i pojęć z zakresu przedmiotu w interpretacji konkretnych zjawisk istniejących i pojawiających się w zakresie antropologii i estetyki. Bardzo dobra orientacja dotycząca specyfiki kultury polskiej i zjawisk dla niej charakterystycznych, wysokie kompetencje problemowego opisu kultury europejskiej, bardzo dobre umiejętności opisu wybranych kultur lokalnych na tle kultury globalnej. Wysoko rozwinięta umiejętność postrzegania, rozumienia i opisu przejawów wpływających na identyfikację kulturową jednostek i grup społecznych. Praktyczna umiejętność trafnego stosowania opanowanej wiedzy w podejmowanych analizach, interpretacjach i wartościowaniu różnorodnych przejawów kultury oraz zjawisk kulturowych. Znakomite kompetencje rozumienia różnorodności kulturowej.

4,5 – dobra znajomość różnych definicji pojęcia kultury i rozumienie konsekwencji wynikających z jego wieloznaczności. Umiejętność trafnego wykorzystania opanowanych definicji i pojęć w interpretacji konkretnych zjawisk i dokonań człowieka w zakresie antropologii i estetyki. Ponadprzeciętna orientacja dotycząca zagadnień z zakresu kultury polskiej, wysokie kompetencje i umiejętności pozwalające opisywać wybrane kultury lokalne na tle kultury europejskiej i globalnej. Praktyczna umiejętność identyfikacji, rozumienia i opisu przejawów decydujących o przynależności kulturowej jednostek i grup społecznych. Umiejętność stosowania opanowanej wiedzy w podejmowanych analizach, interpretacjach i wartościowaniu różnorodnych przejawów kultury oraz zjawisk kulturowych. Bardzo dobre kompetencje w zakresie różnorodności kulturowej.

4,0 – dobra znajomość różnych definicji pojęcia kultury i rozumienie konsekwencji wynikających z jego wieloznaczności. Umiejętność wykorzystania właściwych definicji i pojęć z zakresu przedmiotu w interpretacji wybranych zjawisk kulturowych i dokonań człowieka. Dobra orientacja dotycząca zagadnień z zakresu kultury polskiej, kompetencje i umiejętności wystarczające do proponowania trafnych opisów wybranych kultur lokalnych na tle kultury europejskiej i globalnej. Praktyczna umiejętność identyfikacji, rozumienia i opisu przejawów decydujących o przynależności kulturowej jednostek i grup społecznych. Umiejętność prowadzenia analiz, interpretacji i wartościowania różnorodnych przejawów kultury oraz zjawisk kulturowych.

3,5 – zadowalająca znajomość podstawowych definicji kultury i rozumienie konsekwencji wynikających z jego wieloznaczności. Umiejętność wykorzystania najważniejszych definicji i pojęć z zakresu przedmiotu w interpretacji podstawowych zjawisk i dokonań człowieka w zakresie kultury. Orientacja w zakresie kultury polskiej, kompetencje i umiejętności wystarczające do uzasadniania proponowanych opisów wybranych kultur lokalnych na tle kultury europejskiej i globalnej. Umiejętność rozpoznania, rozumienia i opisu charakterystycznych przejawów decydujących o identyfikacji kulturowej jednostek i grup społecznych.

3,0 – podstawowa znajomość najważniejszych definicji kultury i świadomość jego wieloznaczności. Umiejętność wykorzystania podstawowych definicji i pojęć z zakresu przedmiotu w interpretacji najważniejszych kulturowych zjawisk i dokonań człowieka. Orientacja w zakresie wybranych kultur lokalnych na tle specyfiki kultury polskiej, kompetencje i umiejętności pozwalające uzasadniać ich podobieństwa i różnice widoczne na tle kultury europejskiej i globalnej. Umiejętność identyfikacji i opisu przejawów decydujących o identyfikacji kulturowej jednostek i grup społecznych.

2,0 - niezadowalająca znajomość pojęcia kultury i podstawowych jego definicji. Niewystarczająca umiejętność wykorzystania wiedzy z zakresu przedmiotu do przeprowadzenia podstawowych interpretacji dotyczących istotnych zjawisk w zakresie kultury polskiej. Małe kompetencje pozwalające na porównanie planu kultur lokalnych, narodowych i kultury globalnej, niewystarczające do wyjaśnienia fenomenu różnorodności kulturowej.